

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikiem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Cesarjeva zahvala.

Avstrijska ljudstva so vsa v sreči in v danjani vsa avstrijska, to se pravi, polna ljubezni do zemlje, na kateri živé in s tem tudi do presvitle rodbine cesarja, v kateri se ona, kakor v jasnem zrcalu, združuje. In ta ljubezen avstrijskih ljudstev se kaže o raznih prilikah in na razne načine, vselej pa tako, da se ji vidi resnica, ne pa hlimba. Kar storé v tem avstrijska ljudstva, to jim pride iz srca in se ne nareja na povelje.

Tako tudi zadnjič o poroki cesarjeve hčere, nježno-mlade Marije Valerije. Ni več na času, da opišemo vsa znamenja domoljubne ljubezni o tej priliki, vendar pa si ne moremo kaj, da ne prinesemo na tem mestu zahvale, ki so jo svitli cesar izrekli vsem avstrijskim ljudstvom za to njih ljubezen. Ona je prelep dokaz za to, da tudi Nj. veličanstvo ceni veliko ljubezen svojih ljudstev do svoje prevzvišene rodbine in se glasi tako-le:

Ljubi grof Taaffe! Z globoko ganjenim srcem sem vzprejel o poroki moje ljubljene hčere, nadvojvodinje Marije Valerije v čestitkah in voščilih iz vseh krajev cesarstva najsijajnejše dokaze ljubezni polnega sočustva, s katerim so Moja zvesta ljudstva od nekdaj spremljala osodo Moje hiše. Za vsa ta znamenja neomajane zvestobe in udanosti, ki so jih razodela v najrazniših oblikah, izrekam vsem dotičnim društvom in posameznim osebam Svojo, cesarice in Naju ljubljenih otrok najsrčnišo zahvalo. V posebno zadovoljnost pa Mi je to, da vidim tudi tokrat, kakor že pri poprejšnjih prilikah, celo vrsto vsakojakih ustanov, ki so vse v zvezi z veselimi praznikom Moje hiše in da se ohrani blaženi spomin poročnega dneva Moje hčere z deli človekoljubja in ljubezni, ko bodo odslej nosila njeno ime, za vse čase. Naročim Vam torej, da objavite to Našo zahvalo v splošnje znanje.

Franc Jožef.

Nj. veličanstvo v Gradci.

V nedeljo, dne 3. avgusta je bilo lepo jutro, za štajarsko deželo, posebej pa še za Graško mesto preveselo, kajti Nj. veličanstvo, svitli cesar je prišel tje, da odpre slovesno razstavo, čije pokroviteljstvo je v njegovih rokah. K malu po petih zjutraj bile so že vse prostorije južne železnice polne odličnega občinstva, največ se ve, da iz mesta, veliko pa tudi iz cele dežele. Blizo šestih je bilo že vse v redu, da se vzprejme Nj. veličanstvo, kedar se pripelje. Točno ob šestih pa že tudi pridrdra železni voz, ki pripelje svitlega cesarja. Vojaška godba zasvira cesarsko pesem in ljudstvo pozdravi svitlega cesarja živahno, ko izstopi ter se obrne k ces. namestniku, baronu Kübecku in predsedniku ministerstva, grofu Taaffeju in naučnemu ministru, baronu Gautschu. Na to si ogleda Njih veličanstvo častno kompanijo c. in kr. polka št. 27.

Zatem pa se obrne svitli cesar k Nj. ekselenciji dr. Zwergerju, sekovskemu knezoškofu in pa našemu prem. knezoškofu dr. M. Napotniku. Na to pa še nagovori dež. glavarja, grofa Wurmbanda, župana dr. Portugalla, predsednika dež. nadsodnije, dr. vit. Waserja itd. Sedaj pa se poda svitli cesar iz kolodvora ter zasede svoj voz in kočija za kočijo vzprejme posvetne in duhovske gospode ter jih odpelje v mesto, najpoprej se ve, da dvorne kočije, za njimi pa druge do c. kr. dvornega gradu.

Ob osmih so vabili zvonovi stolne cerkve presvitlega cesarja k sv. maši in to v dvorni kapeli; služili so jo sekovski knezoškof, dr. Zwerger. Hitro po devetih pa je presvitli cesar vzprejel kneza Alfreda Liechtensteina v posebnem zaslišanju, nekaj, kar ne bode brez pomena. Za tem vzprejme pa Nj. veličanstvo sekovskega knezoškofa in duhovništvo le-te škofije in potem posebej našega premil. knezoškofa in njih spremljevalca, preč. g. stolnega korarja dr. Iv. Križaniča.

Po načrtu, iz kraja določenem, bili bi se

obe škofiji ob enem predstavili Nj. veličanstvu, toda svitli cesar je odločil na zadnje, naj bi se tudi naša škofija posebej predstavila, nekaj, kar je za le-to posebno odlikovanje. Naš prem. knezoškof so v tem nagovorili Nj. veličanstvo blizo tako-le: Vaše ces. in kralj. apostolsko veličanstvo, presvitli cesar in kralj! V bukvah vseh bukev se sicer bere: „V dejanji kaži ljubezen in ne v besedah“, vendar pa so trenutja v človeškem življenji, v katerih jemljemo besedo za dejanje; dobé se trenutja, v katerih žene človeka srce in je duši prava potreba, da povdarja svoja najtoplejša in po vsem resnična čutila očitno in tako, da ne dvomi nihče nad njih resnico. To-le trenutje pa je tako za-me in je moja, višjega pastirja lavantinske škofije, jako resna in najsvetejša dolžnost, da živahno povdarjam živa čutila neomahljive zvestobe, prespoštljive udanosti in najvrliše ljubezni do prevzvišene osebe Vašega veličanstva.

In če govorim tem čutom udanosti besedo, ne čutim tega le sam, ampak dobro vem in sem do cela prepričan — Bógu bodi hvala — isto čuti z menoj vse požrtvovalno duhovništvo lavantinsko in pošteno ter pobožno ljudstvo, kojih verska zvestoba in zvestoba do presvitile sesarske hiše je vrliša, kakor da se mora kje kedaj dvomiti nad njo.

Resnica! Marsikaj še nam more biti manjka, toda srčne udanosti in ljubezni vroče do svojega preljubljenega vladarja ne pogrešamo in je ne bomo nikjer nikoli. Tega ne trpi srce naše, ne trpela pa bi tudi naša sveta vera, ki nas opominja z besedo sv. Petra, prvaka apostolov, z vso resnobo, naj se bojimo Boga a častimo kralja. Z ozirom na te besede apostola naj si dovolim prositi najvišjega privoljenja, da izročim Vašemu veličanstvu najsrčnišo zahvalo za visoko milost in vso ljubezen in očetovsko skrb, katero ste, presvitli cesar, od nek-daj blage volje izkazovali lavantinski škofiji in ker je po stari pravici vsaka zahvala nova prošnja, zato ne zamudim najtoplejši zahvali dodati še najpokornišo prošnjo za novo milost in obrambo cesarsko. Zato pa naj neskončno dobri Bog za vse čase izliva nad Vaše veličanstvo obilje svojega blagoslova. To je moja beseda, naj bode pa tudi volja božja!

Presvitli cesar so na to odgovorili, da jih veseli izraz udanosti in ljubezni do njih in njih rodovine, izlasti ker so ga izrekli škof v imenu svojega duhovništva in vernega ljudstva. Zatem pa so še povprašali, če še je vedno pomanjkanje duhovnikov v škofiji in ko so iz ust premil. knezoškofa izvedeli, da je bilo letos 20 bogoslovcev posvečenih in da jih je dosehal že 11 novih vzprejetih v bogoslovje, déli so svitli cesar, da jih to prav veseli v srce. Tudi ovprašani gledé razmer med nemškim in slov. ljudstvom je svitlega cesarja vidno veselilo, ko so

mogli knezoškof dati zagotovilo, da bi v tem oziru še bilo v obče dobro. „Ali Vi“, so na to vprašali svitli cesar. „Vi, ljubi knez in škof, imate pač veliko skrbi?“ — Mil. knezoškof so na to predstavili Nj. veličanstvu preč. g. dr. Iv. Križaniča, stolnega korarja in prisednika v c. kr. dež. šolskem svetu. Svitli cesar pa so se zatem pogovarjali z njim o razmerah v c. kr. šolskem svetu, izlasti, če nahaja težave v njem pri verskih vprašanjih.

Po tem je prišla pred Njih veličanstvo razna visoka gospôda iz mesta in dežele in se zdi nam le čudno, da ni med njo razven kneza Windischgrätza nič ali le malo gospôde iz južno-štajarske strani. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Cvetje pri krompirji.

Večkrat se bere, da je dobro pobrati cvetje pri krompirji in to za tega voljo, ker se tako zabrani, da cvetje ne preide v „bombeke“. Za to je namreč treba soka in tega, pravijo, je najbolje, če obrne zelišče na spodej, na gomolje. To je sicer resnica, da bi temu več soka dobro hodilo, toda ali se to zgodi, če se zelišču potrga cvetje? Ne; razne skušnje kažejo, da za voljo tega, če krompirjevo zelišče ne cvete dolgo, še gomolje pod grudo ni nič debeleje, kakor je, kedar ima zelišče čas, da odcvete.

Po tem takem torej ne kaže gospodarju, da potrga na krompirišči cvetje, ampak bolje stori, če pusti v času, ko cvete, krompirišče na miru in še to ne bode dobro, da hodijo otroci v takem času v krompirišče nabirat trave za svine. Škoda, ki jo v tem napravijo na zeliščih, ker jih teptajo in potrejo, ta je večja, kakor je trava vredna, ki jo prinesó domu, to pa še posebej, če so otroci tuji, torej na tujem krompirišči.

Drugače pa je potlej, ko je krompir že iz večine odcvetel; tedaj je prav, če se vsaka plevel odpravi iz krompirišča, vendar tako, da se zeliščem krompirjevim ne dela škoda. Da torej ne kaže pasti živine na krompirišči, to se razumeje že pač samo po sebi. To bi se smelo zgoditi k večjemu par dni pred časom, ko gremo skapat krompir. Isto velja tudi o žetvi. Nikakor ni dobro, če se žanje krompirjevo zelišče. Škode je na vsak način več po žetvi, kakor brez nje.

Ne bode nam treba, da še posebej kažemo na škodo, ki jo dela živina, ako se pase na krompirišči, dokler je to še v rasti, zeleno in mu je zato še treba, da dela vsaka bilka na to, da se pod zemljo dela gomolje čedalje bolj debelo. Ne samo to, da živinče stori škodo na zeliščih, ki ga sicer ne povžije rado, ampak večja škoda nastane še lahko iz tega, da razkrije ži-